

Poliisin velvollisuus ilmoittaa tuomarin menettelyä koskevasta asiasta oikeuskanslerille

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 12.3.2024 toimittamassaan kirjoituksessa pyytänyt selvittämään, miksi poliisi ei ollut ilmoittanut oikeuskanslerille kirjoituksessa mainitusta tuomareiden menettelyä koskevasta rikosilmoituksesta. Kantelijan oheistamista asiakirjoista ilmenee, että kyse on hänen Kaakkois-Suomen poliisilaitokselle 18.11.2023 toimittamastaan tutkintapyyntöstä, joka koski kahden käräjätuomarin menettelyä.

SELVITYS

Oikeuskansleri on tuomarien virkarikosasioden erityissyyttäjänä pyytänyt poliisia ilmoittamaan sen tutkittavaksi tulleista asioista, joissa on kyse tuomarin tekemäksi epäilystä lainvastaisesta menettelystä virkatoimessa. Oikeuskanslerinviraston asianhallintajärjestelmästä ei löytynyt tietoa siitä, että Kaakkois-Suomen poliisilaitos olisi ilmoittanut oikeuskanslerille kantelijan kertomasta käräjätuomareiden menettelyä koskevasta asiasta. Pyysin kerrotun vuoksi Poliisihallitusta hankkimaan asian tutkimiseksi tarpeellisen selvityksen ja antamaan lausuntonsa.

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen rikosylikonstaapeli on antanut asiasta selvityksensä ja poliisilaitos lausuntonsa. Poliisihallitus on lisäksi antanut poliisilaitoksen selvityksestä lausuntonsa.

VASTINE

Kantelija ei ole käyttänyt hyväkseen hänelle tarjottua mahdollisuutta antaa vastine hankitusta selvityksestä mutta on myöhemmin lähettänyt asiaan liittyviä lisäkirjoituksia.

RATKAISU

Arviointi

Esitutkintalain 5 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan esitutkintaviranomaisen on ilmoitettava syyttäjälle tutkittavaksi tulleesta rikoksesta, josta syyttäjä on pyytänyt ilmoittamaan. Oikeuskansleri on tuomarien virkarikosasioiden erityissyyttäjänä pyytänyt poliisia ilmoittamaan sen tutkittavaksi tulleista asioista, joissa on kyse tuomarin tekemäksi epäilyistä lainvastaisesta menettelystä virkatoimessa (oikeuskanslerin päätös 17.4.2014 [dnro OKV/6/50/2014](#)).

Asian tutkinnanjohtajana toiminut rikosylikonstaapeli on selvityksessään todennut käsityksensä olleen, että poliisin ilmoitusvelvollisuus tuomarin menettelyä koskevasta tutkintapyynnöstä koski vain sellaisia tapauksia, joissa esitutkinta on aloitettu. Hän on tapahtuma-aikana ollut tässä käsityksessä siitä syystä, että esitutkintalain 5 luvun 1 §:n 1 momentti koskee sanamuotonsa mukaan poliisin tutkittavaksi tullutta rikosta.

Poliisihallitus on lausunnossaan todennut, että sen 3.11.2023 antamassa ohjeessa ”Syyttäjälle ilmoitettavat rikosasiat ja pakkokeinot” ([POL-2023-55661](#)) on omana kohtanaan ohjeistettu tuomareiden virkatoimessa tekemäksi epäiltyjen rikosten ilmoittaminen näiden asioiden syyttäjänä toimivalle oikeuskanslerille. Ohjeen mukaan ilmoitus kyseisissä asioissa tehdään toimittamalla oikeuskanslerinvirastoon jäljennös asiassa kirjatusta tutkintailmoituksesta ja tarvittaessa muu asiaan liittyvä selvitys. Ilmoitus tulee tehdä viivytyksettä asian tultua poliisin tietoon. Tutkintailmoituksen jäljennös on ohjeen mukaan toimitettava, vaikka jo ilmoitustietojen perusteella olisi todettu, että asiassa ei ole syytä epäillä rikosta. Poliisihallitus on arvioinut samoin kuin poliisilaitos lausunnossaan, että poliisille tehdystä tutkintapyynnöstä olisi käsillä olevassa tapauksessa tullut ilmoittaa oikeuskanslerille viipymättä tutkintailmoituksen kirjaamisen jälkeen.

Yhdyn poliisilaitoksen ja Poliisihallituksen mainittuun käsitykseen. Oikeuskansleri on todennut edellä mainitussa ilmoittamispyynnön sisältävässä päätöksessään, että poliisin tulisi ilmoittaa oikeuskanslerille tutkittavaksi tulleesta rikoksesta, jossa on kyse tuomarin epäilyistä lainvastaisesta menettelystä virkatoimessa. Ilmoitus tulee päätöksen mukaan tehdä viivytyksettä asian tultua poliisin tietoon. Mainitun ja oikeuskanslerin päätöksessä muutoin todetun perusteella on selvää, että poliisin tulee tehdä kyseisenlainen ilmoitus oikeuskanslerille riippumatta siitä, onko esitutkintakynnyksen arvioitu asiassa ylittyneen vai ei. Vastaavin tavoin ohjeistetaan myös Poliisihallituksen edellä mainitussa ohjeessa.

Rikosylikonstaapeli on selvityksessään ilmoittanut, ettei hänellä ollut ollut tietoa edellä mainitusta oikeuskanslerin päätöksestä eikä hänen yksikkönsä muillakaan tutkinnanjohtajilla ollut tietoa kyseisestä päätöksestä tai ilmoitusvelvollisuuden tarkemmasta sisällöstä. Rikosylikonstaapelin mukaan hän ei ollut kirjannut käsillä ollutta tutkintailmoitusta, eikä sitä alun perin ollut kirjattu hänen tutkinnanjohtajuuteensa. Poliisilaitos puolestaan on todennut pitävänsä selvänä, ettei rikosylikonstaapeli melko tuoreena tutkinnanjohtajana ole ollut tietoinen poliisin ilmoitusvelvollisuuden tarkemmasta sisällöstä. Se on todennut, että rikosylikonstaapeli on tämän kanteluasian myötä tullut tietoiseksi ilmoitusvelvollisuuden tarkemmasta sisällöstä ja että asiasta on muistutettu myös poliisilaitoksen muita tutkinnanjohtajia.

Edellä esitetyn perusteella ja koska poliisilaitoksella näyttää olleen laajemminkin epätietoisuutta poliisin ilmoitusvelvollisuuden tarkemmasta sisällöstä, kohdistan laillisuusvalvonnallisen toimenpiteeni asiassa poliisilaitokseen.

Toimenpiteet

Kiinnitän Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen huomiota poliisin velvollisuuteen ilmoittaa tutkittavakseen tulleesta tuomarin epäiltyä lainvastaista menettelyä virkatoimessa koskevasta asiasta oikeuskanslerille.

Kantelijan kirjoituksista ei muutoin ole ilmennyt mitään sellaista, mitä olisi ollut aihetta ryhtyä enemmän selvittämään.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Markus Löfman